

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Ndt/39/2018
Identifikačné číslo spisu: 2518010150
Dátum vydania rozhodnutia: 26. novembra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. František Mozner
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:2518010150.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Františka Moznera a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Martina Piovartsyho v trestnej veci proti obžalovanému P. G. a spol. pre prečin krádeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., § 212 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a iné na neverejnom zasadnutí konanom 26. novembra 2018 v Bratislave o návrhu obžalovaných P. G. a Z. B. na odňatie veci Okresnému súdu Piešťany takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. trestná vec obžalovaných P. G. a spol. vedená na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 16T/47/2018 sa tomuto súdu neodníma.

O d ô v o d n e n i e

V trestnej veci vedenej na Okresnom súde Piešťany (ďalej aj „okresný súd“) pod sp. zn. 16T/47/2018 sú obžalovaní P. G. a Z. B. trestne stíhaní pre konanie právne kvalifikované v bode 1) obžaloby vo vzťahu k obom obžalovaným ako prečin krádeže formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., § 212 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a v bode 2) obžaloby vo vzťahu k obžalovanému P. G. ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. b), f), ods. 3 písm. b) Tr. zák. a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Tr. zák. Obžalovaný P. G. písomným podaním z 13. novembra 2018, predloženým okresnému súdu pred začatím hlavného pojednávania 14. novembra 2018 (ako to vyplýva zo zápisnice o tomto hlavnom pojednávaní, č. l. 648 spisu) vzniesol námietku zaujatosti proti všetkým sudcom Okresného súdu Piešťany a Krajskému súdu v Trnave, ktorú odôvodnil tým, že v posledných dňoch sa z médií, dennej tlače a rozhlasu dozvedel, že 108 sudcov podpísalo petíciu „Päť viet“, v ktorej je uvedené, že na týchto sudcov je vyvíjaný politický tlak zo strany Generálnej prokuratúry, časová tieseň, čo má za následok nespravodlivé a nestranné súdne rozhodnutia. Obžalovaný P. G. nadobudol vážnu obavu, že medzi týmito 108 sudcami môžu byť aj sudcovia Okresného súdu Piešťany a Krajského súdu v Trnave a z tohto dôvodu sa obáva, že jeho odvolania budú zamietnuté, čím by boli hrubo porušené jeho práva. Obžalovaný ďalej uviedol, že má vedomosť o nadštandardných vzťahoch a personálnom prepojení medzi Okresným súdom Piešťany a Krajským súdom v Trnave, ktoré majú za následok, že všetky odvolania proti rozhodnutiam Okresného súdu Piešťany, o ktorých rozhoduje Krajský súd v Trnave ako súd odvolací, sú zamietnuté. Na základe uvedeného obžalovaný navrhol, aby bola jeho trestná vec odňatá Okresnému súdu Piešťany, ako aj Krajskému súdu v Trnave a prikázaná Okresnému súdu Bratislava I a Krajskému súdu v Bratislave. Na hlavnom pojednávaní 14. novembra 2018 sa k tomuto podaniu obžalovaného P. G. pripojil aj obžalovaný Z. B., bez doplnenia

akýchkoľvek iných dôvodov. Na otázku prokurátora, či má obžalovaný P. G. vedomosť o tom, že na Okresnom súde Bratislava I nepôsobia sudcovia, ktorí podpísali predmetnú petíciu, resp. prečo si obžalovaný vybral práve tento súd, tento uviedol, že o tom nemá vedomosť a nevie, z akého dôvodu chce vec prikázať práve tomuto okresnému súdu. K podanej námietke zaujatosti sa 14. novembra 2018 písomne vyjadril samosudca Okresného súdu Piešťany Mgr. Pavol Macháč, ktorý vo svojom vyjadrení (nachádzajúcom sa na č. l. 650 spisu) uviedol, že obžalovaných P. G. a Z. B. nepozná, nemá k nim žiadny pomer, rovnako nemá pomer ani k iným osobám, ktorých sa úkony trestného konania v tejto veci priamo dotýkajú (vrátane obhajcov obžalovaných) a ani k samotnej prejednávanej trestnej veci. Vo vzťahu k obžalovanými uvádzanej petícii „Päť viet“ samosudca konštatoval, že nie je signatárom tejto petície, pretože táto vznikla dávno pred tým, ako bol menovaný do funkcie sudcu, späťne sa s jej obsahom nezaoberal a z tohto dôvodu mu obsahovo nie je bližšie známa. Rovnako tak samosudca nemá vedomosť o tom, ktorí sudcovia sú signatármi uvedenej petície. Údajné tlaky Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na signatárov petície považuje samosudca za nezmyselné a ničím nepodložené tvrdenie obžalovaných. Napokon, vo vzťahu k tvrdeniu obžalovaných o nadštandardných vzťahoch so sudcami Krajského súdu v Trnave samosudca uviedol, že uvedené sa nezakladá na pravde, pretože vo funkcii sudcu je od 10. februára 2016 a za ten čas prišiel do kontaktu so sudcami Krajského súdu v Trnave len párkrát, a to v rámci spoločných školení a gremiálnych porád. Pri takomto minimálnom kontakte nie je podľa jeho názoru možné hovoriť o bližšom a už vôbec nie o nadštandardnom vzťahu so sudcami krajského súdu. Z uvedených dôvodov sa samosudca Okresného súdu Piešťany v predmetnej veci necíti byť zaujatý a konanie obžalovaných osobne hodnotí ako účelové s cieľom oddialiť meritórne rozhodnutie v predmetnej väzobnej veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd najbližšie spoločne nadriadený Okresnému súdu Piešťany a Okresnému súdu Bratislava I, ktorému by podľa návrhu obžalovaných mala byť ich trestná vec prikázaná, preskúmal predložený návrh obžalovaných P. G. a Z. B. na odňatie a prikázanie veci, vyjadrenia jednotlivých sudcov, ako aj predložený spisový materiál a dospel k záveru, že v predmetnej veci neexistuje dôležitý dôvod na jej odňatie Okresnému súdu Piešťany. Podľa § 23 ods. 1 Tr. por. z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa; o odňatí a prikázaní rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený. Odňatie veci príslušnému súdu a jej prikázanie inému (miestne nepríslušnému) súdu je opatrením výnimočným, pretože predstavuje prielom do Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava“) garantovaného práva, že nikto nemôže byť odňatý jeho zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy). Hoci zákon v citovanom ustanovení bližšie nevymedzuje dôležité dôvody odôvodňujúce delegáciu veci, pri ich posúdení, aj so zreteľom na vyššie uvedený ústavný princíp zákonného sudcu, je nutné vychádzať z toho, či u miestne príslušného súdu možno zabezpečiť dodržanie základných zásad trestného konania a vylúčiť akékoľvek opodstatnené pochybnosti o nestrannosti súdu. Jedným z takýchto dôvodov je i prípad vylúčenia všetkých sudcov príslušného súdu z rozhodovania konkrétnej veci. Preto základná otázka, ktorú musel najvyšší súd v posudzovanej veci vyriešiť, je, či z vykonávania úkonov trestného konania v nej sú vylúčení všetci sudcovia Okresného súdu Piešťany. Pritom platí, že ak je dôležitým dôvodom, o ktorý sa návrh na odňatie a prikázanie veci opiera, námietka zaujatosti smerujúca voči všetkým sudcom konajúceho súdu, najbližšie spoločne nadriadený súd posudzuje takýto dôvod v zmysle ustanovení § 31 ods. 1 až 3 a § 32 ods. 6 Tr. por. V nadväznosti na to treba potom zdôrazniť, že i keď zákon nespája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania veci iba so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale dôvodom takéhoto rozhodnutia je čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu predstavuje výnimku z už zmieneného ústavného princípu, že nikto (teda žiadna zo strán trestného konania, ktorá môže byť rozhodnutím priamo dotknutá) nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi. Inak povedané, sudcu možno vylúčiť z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom, objektívne, nezaujato a spravodlivo, resp. ktoré vzbudzujú dôvodné pochybnosti, že jeho rozhodnutie tieto požiadavky splňať nebude. Pri posudzovaní (ne)zaujatosti sudcu sa pritom uplatňuje jednak subjektívny prístup, ktorý vychádza prioritne (no nie iba) z osobného presvedčenia konkrétneho sudcu, ktorého osobná nezaujatosť (nestrannosť) sa predpokladá až dovtedy, kým sa nepreukáže opak, a jednak prístup objektívny, ktorý vyplýva z požiadavky, aby spravodlivosť bola nielen vykonávaná, ale musí sa i zdať, že je vykonávaná, a ktorého cieľom je preveriť, či existujú nejaké overiteľné skutočnosti spôsobilé vzbudiť pochybnosti o nezaujatosti sudcu. Aj pri uplatnení druhého kritéria ale

platí, že pri rozhodovaní o tom, či je v konkrétnom prípade daný legitímny dôvod k obavám, že niektorý sudca nie je nestranný, môže byť stanovisko strán trestného konania, prípadne dotknutého sudcu síce dôležité, nie je ale rozhodujúce. Rozhodujúcim je to, či takáto obava môže byť považovaná za objektívne oprávnenú (primerane napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Hauschildt proti Dánsku z 24. mája 1989 a vo veci D. N. proti Švajčiarsku z 29. marca 2001). Povedané inými slovami, aj pri posudzovaní tzv. javovej stránky nestrannosti sudcu je podstatnou reálna existencia objektívnych okolností, ktoré by mohli viesť k pochybnostiam, že sudca disponuje určitým - nie nezaujatým vzťahom k veci, stranám alebo ich zástupcom. Obava z absencie nestrannosti sudcu sa preto musí zakladať na konkrétnych, preukázateľných a dostatočne závažných skutočnostiach. Vychádzajúc z vyššie uvedených všeobecných východísk považuje najvyšší súd pre rozhodnutie v predloženej veci za rozhodujúce, že z vyjadrení sudcov Okresného súdu Piešťany, nachádzajúcich sa na č. l. 650 a 652 - 653 spisu, vyplýva, že títo sa necítia byť vo veci obžalovaných P. G. a Z. B. zaujatí, nemajú k nim žiaden vzťah odôvodňujúci ich vylúčenie, pričom obžalovaní v tejto súvislosti nepredložili žiaden konkrétny dôkaz svedčiaci o opaku. Obžalovanými tvrdený dôvod zaujatosti - čisto subjektívne podozrenie z nadštandardných vzťahov sudcov okresného súdu a sudcov krajského súdu - pritom nie je objektívne spôsobilý vyvolať pochybnosti o nezaujatosti týchto sudcov. Pokiaľ ide o obžalovanými namietané podpísanie petície „Päť viet“ niektorými zo sudcov okresného súdu, tu je potrebné uviesť, že skutočnosť, či niektorí zo sudcov okresného súdu (ak vôbec) podpísali predmetnú petíciu, je pre rozhodovanie v tejto veci právne irelevantná a ide nad rámec prieskumnej povinnosti najvyššieho súdu pri rozhodovaní o návrhu na odňatie a prikázanie veci (porovnaj tiež uznesenie najvyššieho súdu zo 17. decembra 2009, sp. zn. 5 Tost 28/2009). Vychádzajúc z uvedeného nemôže byť ani táto námietka obžalovaných dôvodom na vyslovenie zaujatosti čo i len konajúceho sudcu a už vôbec nie všetkých sudcov príslušného súdu, a teda ani dôvodom na odňatie veci príslušnému súdu. V okolnostiach posudzovanej veci ide aj podľa názoru najvyššieho súdu iba o procesnú obštrukciu zo strany obžalovaných s cieľom oddialiť meritórne rozhodnutie v ich väzobnej veci. Vyššie uvedené dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že sudcovia Okresného súdu Piešťany nie sú vylúčení z vykonávania úkonov trestného konania v posudzovanej veci a teda niet žiadneho dôležitého dôvodu na odňatie tejto veci príslušnému súdu a jej prikázanie Okresnému súdu Bratislava I. Pre úplnosť najvyšší súd dodáva, že o návrhu obžalovaných na odňatie veci Krajskému súdu v Trnave rozhodovať nemohol, pretože v súčasnosti na tomto súde neprebíha v predmetnej veci žiadne konanie.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.